

DISPUTATIO CENTESIMADECI-
maquarta.

Vtrum coniugi impotenti, vt viro frigido, aut mulieri arctæ, inter-
gram sit contra matrimonium proclamare: an potius id ius pro-
clamandi soli competat potenti?

SUMMARIUM.

Proponitur ratio dubitandi, num. 1.
An vero impotenti integrum sit contra ma-
rimonium proclamare? num. 2.
Quid, si proclamet, vt ad alias nuptias tran-
seat? num. 3.
Quid, si propriam impotentiam nosset tempo-
re matrimonij? num. 4.
An possit tunc implorare officium iudicis, vt ma-
rimonium separet? num. 5.
An femina ex parte cuius est impotentia, pos-
sit proclamare aduersus matrimonium: sicut
potest vir, quando ipse est impotens? num. 6.

RATIO dubitandi in hac dis-
putatione ea est, quod non au-
diatur is, cuius non interest, cap.
non solent. 2. quæst. 6. & cap.
cum inter, de elec. At separari matrimo-
nium non interest impotentis. Cùm sibi
iniuria non irrogetur, eò quod potest ha-
bitare instar fratris & fororis: (vt probaui
disputat. 97. num. 4.) nec potest ad alias
nuptias transire. Non ergo ius hoc pro-
clamandi competet impotenti, sed soli
potenti.

Ceterum quando impotentia se tenet
ex parte viri, res est certa posse ipsum pro-
clamare aduersus matrimonium. Quia sua
interest ipsum dissolui, ne compellatur ad
onera matrimonij irriti sustinenda. Atque
id constat ex cap. 1. de frigid. vbi vir pro-
clamauit propriam frigiditatem allegans,
& auditus est. Et ita docent Glossa cap. 2.
verb. idcirco. 33. quæstio. 1. Abbas anti-
quus dict. cap. 1. num. 3. & ibi Ioann. And.
dræ. num. 3. Abbas num. 1. notabil. 1. Ale-
xander de Neuo num. 1. Præposit. num. 4.
Syluest. matrimonium. 8. quæst. 16. di. 80
5. & ex Theologis, Paludanus. 4. distin. 34.
quæst. 2. art. 1. conclusionem 3. num. 9. sine.
D. Antoninus. 7. part. tit. 1. cap. 12. §. 1.

Hoc tamen temperandum est, si vir pro-
priam frigiditatem alleget, vt id matrimo-
nium dissoluatur, ac eximatur ab eius on-
eribus sustinendis. Si enim eò tendat, vt si-

bi ad alias nuptias transitus permittatur,
audiendus est. Quod petitio sua aduerse-
tur allegationi: siquidem frigidus, vt est
incapax huius matrimonij, ita & cuiuscun-
que est. Et ita docent Glossa, & Alexan-
der de Neuo num. præcedenti allegati. Sed
benè Alexander de Neuo 90. cap. 1. num.
2. hoc intelligit, quando vir allegat prop-
riam frigiditatem: si enim allegaret ma-
leficium, audiretur. Quia maleficium com-
muniter est tantum respectu illius femi-
næ, cum qua contraxerat: (vt probauimus
disputat. 94. num. 4.) & illa probato male-
ficio capax erit alterius matrimonij. Et cū
hæc quoque ratio militat, quando allegat
solum impotentiam respectu illius femi-
næ, similiter tunc audiendus erit ad effe-
ctum alterius matrimonij inuendi.

Secundò temperandum est, vt liceat vi-
ro proclamare, suam impotentiam allegan-
do, quando illius ignarus fuit tempore ma-
rimonij. Cùm enim dolus nemini patro-
cinari debeat, minimè audietur, si illam
tunc porit. Argumeto ex cap. 1. de eo, qui
duxit. Et ita sentiunt Glossa, Palud. D. An-
toninus, Syluest. num. 2. allegati. An verò
teneatur tunc vir eam feminam habere,
vt forem? Dixi disputatione 97. num. 9.
& 10.

Si tamen periculum incontinentiæ ex
confortio cum ea vxore exlimata subef-
set, posset vtique vir adire iudicem, & pe-
tere, vt ex officio suo eos separet. Nam
iudex in hoc euentu tenetur coniunctio-
nem hæc non permittere, quantum velint,
vt frater, & foror simul esse. Vt probaui dis-
putat. 97. num. 5.

Major difficultas est, an quando im-
potentia se tenet ex parte feminae illam
ignorantis tempore matrimonij, possit re-
clamare contra matrimonium, allegando
suam impotentiam? Nam ratio nume. 1.
proposita partem negantem suadet: eò
quod femina non interlit id matrimo-
nium dissolui. Et ita videntur tenere Glof-
sa, Abbas antiquus, Ioann. Andræ. Abbas,

Ale.

Alexander de Neuo, Præposit. num. 2. al-
legati, tanquam speciale enim id de viro
concedere videntur, reddentes eam ratio-
nem, vt vir ab oneribus matrimonij susti-
nendis absoluitur. Quæ ratio non habet
locum in vxore. At melius Paludanus. D.
Antoninus, & Syluester num. 2. relati id

quoque in femina admittunt. Quod satis
sua interfit separari ab eo, qui verè non
est suus vir, nec ipsi subijci, & restitui si-
bi dotem. Nec æquum est eam cogi si-
mul esse instar fororis. Cùm tantum se
obligarit ad habendum, vt virum, ac cul-
pa vacarit.

EXPLICIT LIBER SEPTIMVS DE
impedimentis Matrimonij.

MADRITI,
Apud Ludouicum Sanchez:
ANNO M. DC. V.

LIBER

Marginal notes in two columns, written in a dense Gothic script.

EXPLICIT LIBER SEPTIMVS DE
impedimentis Matrimonij

MADRITI

Apud Ludovicum Sanchez

ANNO MDCV

